

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Vladimir Timofti, Constantin Alerguș,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Roșca Marcela în numele inculpatului Tataroi Andrei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Căușeni din 29 decembrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, în cauza penală în privința lui

Tataroi Andrei Stepan, născut la 14 decembrie 1983, originar și domiciliat în s. Copanca, r-nul Căușeni, str. Alexandru cel Bun 40.

Termenul de examinare a cauzei:

1. 23.01.2013-29.12.2014 (*prima instanță*)
2. 02.02.2015-01.04.2015;
21.12.2015-25.02.2016 (*instanța de apel*)
3. 10.08.2015-24.11.2015;
24.05.2016-29.06.2016 (*instanța de recurs*)

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 29 decembrie 2014, Tataroi Andrei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (1) Cod penal, *fapta fiind reîncadrată din dispoziția art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal*, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, în partea încasării prejudiciului moral, cu dispunerea încasării de la Tataroi Andrei în beneficiul lui Nicul Savva a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei, iar în partea prejudiciului material acțiunea civilă a fost admisă în

principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Tataroi Andrei Stepan, deținând în baza ordinului MAI RM nr. 532ef din 14.11.2008 funcția de ofițer operativ de sector al postului de poliție Copanca al Comisariatului Raional de Poliție Căușeni (la acel moment) și în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal, având statutul de persoană publică, investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor de menținere a ordinii publice, în detrimentul prevederilor art. 3 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, art. 12/15 din Legea nr. 416-XII din 18.12.1990 cu privire la Poliție, pct. 16 lit. a), b) din Codul de etică și deontologie al polițistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 481 din 10.05.2006 și atribuțiilor funcționale prevăzute în fișa de post a funcției deținute, care îl obligă să nu supună pe nimeni torturii, să nu aplice forța fizică, decât pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, să respecte Constituția Republicii Moldova, să nu aplice acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla să nu recurgă la forță, cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, a comis o faptă prejudiciabilă prevăzută de legea penală în următoarele circumstanțe:

Tataroi Andrei Stepan, fiind persoană publică, la data de 03 iulie 2012, în jurul orei 17:00, conducându-se de sentimente de superioritate, fiind în exercițiul funcției, aflându-se pe strada Solopova din satul Copanca, raionul Căușeni, lângă domiciliul lui Tcacenco Filip, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, fără careva temei, l-a maltratat pe Nicul Savva, aplicându-i lovituri cu mâinile, picioarele și cu un baston pe diferite regiuni ale corpului, provocându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 207D din 15.08.2012, vătămare corporală medie.

Acțiunile ilegale ale lui Tataroi Andrei au cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale lui Nicul Savva, precum și intereselor publice, exprimate prin prejudicierea imaginii în societate a organului de drept pe care îl reprezintă.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat, care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea sa.

În motivarea cererii depuse, apelantul a invocat următoarele:

- soluția de condamnare era bazată pe presupuneri, deoarece nici o probă a acuzării nu confirma învinuirea imputată, iar probarea existenței sau inexistenței unei infracțiuni, precum și a vinovăției persoanei, constituie o obligație a organului de urmărire penală, iar în baza acelorași presupuneri a fost dispusă admiterea acțiunii civile, în partea încasării prejudiciului moral;

- declarațiile părții vătămate Nicul S. și ale martorilor Tcacenco R., Donoi A., Tcacenco F., Nicul V. sunt contradictorii și divergente;

- organul de urmărire penală și instanța de fond nu au stabilit mecanismul și circumstanțele formării leziunilor corporale, depistate la cet. Nicul Savva, deoarece în perioada de timp după plecarea inculpatului de la fața locului și până la adresarea părții vătămate după ajutor medical (03.07.2012, ora 17:00 – 06.07.2012, ora 15:00), partea vătămată putea fi accidentată de către o unitate de transport, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr. 207D din 09.08.2012, maltratat de către alte persoane sau în alte circumstanțe;

- la emiterea sentinței nu s-a ținut cont de noțiunile de tratament degradant și inuman, prevăzute de art. 166¹ Cod penal;

- vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită când instanța a dat răspuns la toate chestiunile prevăzute de art. 385 Cod de procedură penală, fapt care nu a avut loc.

3.1. Sentința a fost atacată cu apel și de către avocatul Grigoraș Renat în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă achitarea inculpatului, din lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii.

În motivarea cererii depuse, apelantul a invocat următoarele:

- instanța nu a apreciat separat fiecare probă, iar ulterior în ansamblu, limitându-se la descrierea formală a declarațiilor martorilor, fără a da apreciere contradicțiilor evidente între aceste declarațiile, concluziilor din raportul de expertiză medico-legală nr. 207D din 09.08.2012 și explicațiilor date în ședința de judecată de către medicul legist;

- instanța în mod selectiv a apreciat probele, ajustându-le sub posibilul mecanism de formare a leziunilor corporale la cet. Nicul Savva, explicat de medicul legist;

- raportul de expertiză medico-legală în privința lui Nicul Savva și explicațiile medicului legist, date în ședința de judecată, au fost apreciate superficial, deoarece ultimul a exclus categoric mecanismul de formare a leziunii depistate la Nicul Savva în urma loviturii cu un corp contondent dur în regiunea fracturii (declarațiile părții vătămate), în urma loviturilor aplicate cu mâinile și picioarele asupra corpului, atât în poziție statică, cât și în poziție orizontală a corpului părții vătămate (declarațiile martorului Tcacenco Roman), a exclus cu certitudine posibilitatea formării leziunilor depistate în urma căderii corpului de la înălțime proprie din poziție ortostatică, cu sau fără accelerație, pe fese (declarațiile martorului Tcacenco Filip). Astfel, expertul a explicat careva posibile mecanisme de formare a asemenea leziuni, unul din aceste mecanisme fiind descris de instanța de judecată în concluzii, însă fără a avea un suport probatoriu;

- instanța de fond a neglijat declarațiile expertului, că echimoza la nivelul fracturii este cauzată nu de lovitură, ci este o consecință a fracturii, concluzionând că acea echimoză este o consecință a loviturii(lor).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2015, pronunțată integral la 27 mai 2015, au fost admise din alte motive apelurile declarate, casată,

inclusiv din oficiu, sentința în partea încadrării juridice a faptei și pronunțată o nouă hotărâre, conform căreia inculpatul Tataroi Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și desfășura activități în organele MAI pe un termen de 1 an. În rest, sentința s-a menținut.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că nu există motive de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate, ale martorilor Tcacenco R. și Tcacenco F., deși au fost încercări din partea apărării de a-l influența pe Tcacenco R. ca să-și schimbe declarațiile. Astfel, deși inculpatul neagă acest fapt, atât el cât și martorul M. Patolea, au declarat că, au fost la locul de muncă doar pentru a-i lua explicații.

Referitor la divergențele dintre declarațiile martorilor Tcacenco R., Tcacenco F., Donoi A., Carauș V., date la urmărirea penală, instanța de apel a relevat că aceștia, în ședința de judecată, au încercat să nege că ar fi văzut ceva, ceea ce denotă existența unei presiuni, dat fiind faptul că inculpatul este colaborator al poliției, iar Patolea M. este inspector de sector în acest sat. Cu toate acestea, Donoi A. a susținut declarațiile date la urmărirea penală și a declarat că a văzut cum Nicul Savva a căzut pe șezute în timp ce o persoană se îndepărta de la el, iar persoana ce se îndepărta era inculpatul, iar martorul Tcacenco Filip la fel a susținut declarațiile date la urmărirea penală, când a afirmat că a văzut cum inculpatul a împins-o pe partea vătămată și aceasta a căzut pe șezute.

Instanța de apel a reținut că partea vătămată Nicul Savva nu avea careva motive de a-l calomnia pe inculpat, învinuindu-l că l-ar fi lovit deoarece erau în relații normale, mai ales că sunt și rude îndepărtate, iar martorul Tcacenco R., care este cel mai consecvent în declarațiile sale, nu are vreun resentiment concret față de inculpat, deoarece i-a fost anterior întocmit un proces-verbal de colaborării poliției, dar nu de către inculpat, în timp ce Donoi A. a declarat cert că nu va spune ce a văzut, fiind cumătru cu Patolea M., colegul lui Tataroi A., cu părinții cărora tatăl este vecin.

Totodată, reieșind din modificările operate în legea penală prin Legea nr. 252 *pentru modificarea și completarea unor acte legislative* din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, instanța de apel a reținut ca fiind eronată recalificarea acțiunilor inculpatului din prevederile art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal în cele ale art. 166¹ alin. (1) Cod penal.

În susținerea acestei poziții, instanța de apel a reținut că prin legea menționată au fost abrogate atât lit. a) și c) de la alin. (2) art. 328 Cod penal, cât și s-a introdus art. 166¹ Cod penal - tortura, tratamentul inuman sau degradant, iar în consecință fapta de exces de putere sau de depășire a atribuțiilor de serviciu, după modificările operate în Codul penal prin legea menționată nu a fost dezincriminată, în continuare fiind pasibile de pedeapsă penală persoanele care au săvârșit fapte prejudiciabile în baza art. 166¹ Cod penal.

Astfel, instanța de apel a conchis că prin prisma art. 8, 10 Cod penal, pornind de la faptul că legea menționată nu conține anumite prevederi care ar înlătura caracterul infracțional al faptei, care ar ușura pedeapsa ori în alt mod ar ameliora situația persoanei care

a comis infracțiunea, aceasta nu are efect retroactiv și acțiunile subiecților infracțiunii ce cad sub incidența legii în cauză urmează a fi calificate în baza legii penale în vigoare la data săvârșirii infracțiunii. Prin urmare, acțiunile inculpatului corect se încadrează în dispoziția art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal.

La stabilirea măsurii de pedeapsă instanța de apel, potrivit prevederilor art. 61, 75-78 Cod penal, a menționat că ține cont de gravitatea infracțiunii comise, de lipsa circumstanțelor atenuante și prezența circumstanței agravante - comiterea faptei culpabile în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, de personalitatea celui vinovat, care a comis pentru prima dată o infracțiune ce face parte din categoria celor mai puțin grave.

În contextul împrejurărilor stabilite, instanța de apel a considerat că reeducarea inculpatului poate avea loc prin aplicarea pedepsei cu închisoarea, însă fără executarea efectivă a acesteia și izolarea lui de societate, fiind posibilă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă, în care se vor impune anumite obligații.

Totodată, reieșind din sancțiunea legii pentru care inculpatul a fost recunoscut vinovat, instanța de apel a considerat oportun și echitabil de a aplica față de acesta pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a ocupa funcții și desfășura activități în organele MAI pe un termen de un an.

Cu referire la criticile privind admiterea acțiunii civile, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a soluționat și acțiunea civilă, or prin acțiunile inculpatului, părții vătămate i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, aceasta urmând un tratament îndelungat.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de procuror, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul că *hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărîrii, sau acesta este expus neclar*, a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie menținută condamnarea inculpatului în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, cu stabilirea acestuia a pedepsei închisorii pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 2 ani.

În motivarea cererii depuse, recurentul a invocat că instanța de apel s-a expus în defavoarea apelanților, agravând situația inculpatului. Mai mult, în partea descriptivă a deciziei instanței de apel s-a invocat oportunitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, iar în dispozitivul deciziei s-a reținut o altă soluție.

5.1. Hotărârile judecătorești au fost atacate cu recurs ordinar de avocat în numele inculpatului, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 11), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea cererii depuse, recurentul a invocat următoarele:

- concluziile instanței despre vinovăția inculpatului sunt bazate pe presupuneri, în circumstanțele în care nici unul din martori nu a declarat că ar fi văzut cum inculpatul ar fi aplicat careva lovituri părții vătămate;

- urmărirea penală a fost efectuată cu încălcarea dreptului la un proces echitabil;

- nu a fost recunoscut ca corp delict „bastonul specializat” și nu a fost anexat la dosar;

- nu sunt clare împrejurările în care a fost comisă infracțiunea, timpul comiterii infracțiunii, precum și locul comiterii acesteia;

- potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 207D din 09.08.2012, la Nicul Savva s-au stabilit „edem și echimoză a gambei stângi, fractura spiralată...”, în concluzia din raportul menționat fiind indicat că producerea acestor leziuni este imposibilă în circumstanțele indicate în ordonanță;

- instanța de apel urma să stabilească legătura cauzală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, astfel determinând latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 noiembrie 2015, pronunțată integral la 15 decembrie 2015, au fost admise recursurile ordinare declarate, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

7. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că în partea descriptivă a deciziei atacate instanța de apel a indicat că *“în contextul împrejurărilor stabilite, instanța consideră că reeducarea inculpatului poate avea loc prin aplicarea pedepsei cu închisoarea, însă fără executarea efectivă a acesteia și izolarea lui de societate, fiind posibilă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă, în care se vor impune anumite obligații”*, însă în partea dispozitivă a deciziei, instanța i-a stabilit inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, astfel agravând situația inculpatului în propriul apel.

Astfel, instanța de apel a încălcat prevederile art. 410 Cod de procedură penală, care stabilesc că instanța de apel, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel. Totodată, instanța de recurs a reținut că sentința a fost atacată doar de către inculpat și avocatul acestuia, respectiv regula neagrării situației apelantului aplicându-se anume față de acești subiecți procesuali.

Suplimentar, instanța de recurs a constatat că în partea descriptivă a deciziei instanței de apel s-a indicat că *“...acțiunile inculpatului Tataroi Andrei corect se încadrează în dispoziția art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal ...care a comis pentru prima dată o infracțiune ce face parte din categoria celor mai puțin grave, pentru care legea penală prevede pedeapsă sub formă de amendă în mărime de pînă la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani...”*, concluzie care este

eronată, or dispoziția art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal prevede pedeapsa cu închisoare de la 2 la 6 ani, astfel infracțiunea făcând parte, potrivit art. 16 Cod penal, din categoria celor grave.

În contextul celor constatate, instanța de recurs a reținut că instanța de apel s-a expus neclar, eronat indicând prevederile dispoziției articolului menționat și gravitatea infracțiunii, concluzionând că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar, prin ce s-a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, pronunțată integral la 24 martie 2016, au fost admise apelurile declarate, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tataroi Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal (în redacția Legii nr. 277 din 18.12.2008), fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități sau de a ocupa funcții publice și de administrare pe un termen de 2 ani. Conform prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei principale a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani. În rest, sentința s-a menținut.

9. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut ca fiind corectă constatarea, de către instanța de fond, a stării de fapt pe cauză, însă faptelor infracționale li s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de apel a reținut că prin *Legea nr. 252 pentru modificarea și completarea unor acte legislative* din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, au fost abrogate atât lit. a) și c) de la alin. (2) art. 328 Cod penal, cât și s-a introdus art. 166¹ Cod penal - tortura, tratamentul inuman sau degradant, iar în consecință fapta de exces de putere sau de depășire a atribuțiilor de serviciu, după modificările operate în Codul penal prin legea menționată nu a fost dezincriminată, în continuare fiind pasibile de pedeapsă penală persoanele care au săvârșit fapte prejudiciabile în baza art. 166¹ Cod penal.

În aceeași ordine de idei, deoarece sancțiunea prevăzută de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal (în redacția din 18.12.2008) este mai blândă decât cea prevăzută de art. 166¹ alin. (2) lit. c), e) Cod penal (în redacția din 08.11.2012), devine aplicabilă legea penală mai favorabilă inculpatului. În speță, instanța de fond în mod eronat a aplicat o altă lege.

Astfel, aplicând prevederile art. 8, 10 Cod penal, instanța de apel a concluzionat că urmează a fi menținută încadrarea juridică a faptei în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal (în redacția din 18.12.2008), conform legii în vigoare la momentul săvârșirii faptei, care este mai blândă comparativ cu cea în vigoare la momentul examinării cauzei în instanță.

Instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului a fost dovedită pe deplin prin probele administrate și anume prin declarațiile părții vătămate Nicul S., ale martorilor Tcacenco R., Nicul V., Lașco I., Donoi A., Tcacenco F., Carauș V., Nicul V. și raportul de expertiză medico-legală nr. 207D din 09.08.2012, care atestă cauzarea lui Nicul S. a vătămarilor corporale medii.

Instanța de apel a reținut că nu există motive de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate, a martorilor Tcacenco R. și Tcacenco F. deși au fost încercări din partea apărării de a-l influența pe Tcacenco R. ca să-și schimbe declarațiile. Astfel, deși inculpatul neagă acest fapt, atât el cât și martorul M. Patolea, au declarat că, au fost la locul de muncă doar pentru a-i lua explicații.

Referitor la divergențele dintre declarațiile martorilor Tcacenco R., Tcacenco F., Donoi A., Carauș V., de la urmărirea penală, instanța de apel a relevat că aceștia, în ședința de judecată, au încercat să nege că ar fi văzut ceva, ceea ce denotă existența unei presiuni, dat fiind faptul că inculpatul este colaborator al poliției, iar Patolea M. este inspector de sector în acest sat. Cu toate acestea, Donoi A. a susținut declarațiile de la urmărirea penală și declară că a văzut cum Nicul Savva a căzut pe șezute în timp ce o persoană se îndepărta de la el, iar persoana ce se îndepărta era inculpatul, iar martorul Tcacenco Filip la fel a susținut declarațiile de la urmărirea penală, când a afirmat că a văzut cum inculpatul a împins-o pe partea vătămată și aceasta a căzut pe șezute.

Totodată, atât din raportul de expertiză medico-legală, cât și din explicațiile expertului s-a constatat că părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale ce se califică ca vătămare corporală medie.

La stabilirea măsurii de pedeapsă instanța de apel, potrivit prevederilor art. 61, 75-78 Cod penal, a menționat că ține cont de gravitatea infracțiunii comise, de lipsa circumstanțelor atenuante și prezența circumstanței agravante - comiterea faptei culpabile în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, de personalitatea celui vinovat, care a comis pentru prima dată o infracțiune ce face parte din categoria celor grave și de faptul că acesta nu a recunoscut vinovăția.

În contextul împrejurărilor stabilite, instanța de apel a considerat că reeducarea inculpatului poate avea loc prin aplicarea pedepsei cu închisoarea, însă fără executarea efectivă a acesteia și izolarea lui de societate, fiind posibilă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă, în care se vor impune anumite obligații.

Totodată, reieșind din sancțiunea legii pentru care inculpatul a fost recunoscut vinovat, instanța de apel a considerat oportun și echitabil de a aplica față de acesta pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a exercita anumite activități sau de a ocupa funcții publice și de administrare, or aceasta constituie o prevedere obligatorie în cazul infracțiunilor contra autorităților publice și securității statului.

Suplimentar, reieșind din faptul dovedirii pe deplin a vinovăției inculpatului, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a admis acțiunea civilă, în partea reparării prejudiciului moral.

10. Hotărârile instanțelor de fond și apel sunt atacate cu recurs ordinar de avocatul Roșca Marcela în numele inculpatului, după la 04 mai 2016, care în temeiul art. 427 alin. (1)

pct. 6), 11), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea cererii depuse, recurentul a invocat următoarele:

- necătând la indicațiile instanței de recurs de a fi verificate multiaspectual toate circumstanțele cauzei, partea vătămată nici nu a fost audiată în instanța de apel, cu toate că a fost prezentă la ședințele de judecată;

- declarațiile părții vătămate Nicul S. nu pot sta la baza deciziei de condamnare a inculpatului, deoarece acestea nu au fost confirmate prin cumulul de probe administrate în cauză, inclusiv nefiind confirmate de declarațiile date de soția părții vătămate, Nicul V. și martorul Tcacenco F., care după cum indică partea vătămată, erau prezenți în timpul conflictului cu inculpatul; totodată, în cadrul cercetării judecătorești, nici unul din martori nu a declarat că ar fi văzut cum inculpatul ar fi aplicat careva lovituri cu bastonul specializat părții vătămate și nici nu s-a confirmat aplicarea multiplelor lovituri părții vătămate de către inculpat; astfel, declarațiile martorilor și ale părții vătămate, de către instanța de apel, urmau a fi interpretate doar în favoarea inculpatului, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală;

- urmărirea penală a fost efectuată cu încălcarea dreptului la un proces echitabil, nefiind recunoscut drept corp delict „bastonul specializat”, conform art. 158 alin. (1) Cod de procedură penală, în condițiile în care partea vătămată a indicat, în plângerea și declarațiile date la urmărirea penală, că a fost maltratată cu un baston specializat; acest motiv a fost invocat în cererea de apel, asupra căruia instanța de apel nu s-a expus;

- declarațiile martorilor Tcacenco R., Tcacenco F., Donoi A., Carauș V. și Nicul V., date la urmărirea penală, sunt contradictorii, nefiind clare împrejurările comiterii infracțiunii, timpul și locul comiterii acesteia;

- prin raportul de expertiză medico-legală în privința părții vătămate s-a constatat imposibilitatea producerii leziunilor corporale în circumstanțele indicate în ordonanță, concluzie ce denotă nevinovăția inculpatului, iar instanța de apel nu a stabilit legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, în condiția în care nu a fost dovedită legătura causală între leziunile depistate la partea vătămată și cele indicate de aceasta, precum că a fost lovită de către inculpat; asupra acestui motiv, invocat în apel, instanța nu s-a expus, apreciind în mod arbitrar toate probele prezentate pe caz.

11. Pe cauză este depusă referință de procuror, care se pronunță pentru inadmisibilitatea recursului declarat, deoarece încadrarea juridică a faptei în privința inculpatului este una corectă, fără a fi agravată situația ultimului, fiind respectate prevederile art. 8, 10 Cod penal.

12. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este declarat peste termen.

Colegiul penal subliniază, că potrivit prevederilor art. 421 Cod de procedură penală, raportat la art. 401 Cod de procedură penală, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sînt în drept să declare recurs ordinar. Totodată, pentru ca acesta să fie admis spre examinare de către instanța de recurs, el urmează a fi declarat în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei, așa cum este indicat expres în prevederile art. 422 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs menționează, că potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în apel, din data de 25.02.2016, avocatul Roșca Marcela, care declară recurs ordinar în prezenta cauză în numele inculpatului, a participat la ședința în cadrul căreia a avut loc pronunțarea dispozitivului hotărârii atacate (f.d. 89, vol. II), fiind înștiințat asupra faptului că pronunțarea deciziei integrale va avea loc la 24.03.2016, la care acesta nu s-a prezentat (f.d. 92, vol. II). În continuare, potrivit conținutului procesului-verbal menționat, copia deciziei integrale a fost expediată avocatului, recurent în cauză, prin poștă (f.d. 92, vol. II), pe care acesta a recepționat-o la 13.04.2016, conform ștampilei de pe plic (f.d. 126, vol. II).

În acest sens, Colegiul penal reține că nu poate fi acceptată calcularea termenului pentru exercitarea căii de atac a recursului ordinar începând cu data recepționării copieii deciziei instanței de apel, or recurentul, după cum s-a menționat, a știut cu certitudine data petrecerii ședinței de judecată în legătură cu pronunțarea deciziei integrale, la care ultimul nemotivat nu s-a prezentat, or careva probe sau afirmații în susținerea temeiniciei absenței de la ședință nu au fost invocate.

Potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Reieșind din sensul articolului dat și în concordanță cu circumstanțele constatate, Colegiul penal reține că termenul de declarare a recursului (de 30 de zile) începe să curgă de la 25 martie 2016 și expira la 25 aprilie 2016. Avocatul Roșca Marcela a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel la data de 04 mai 2016, după expirarea termenului legal de 30 zile prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală (f.d. 117, vol. II).

Colegiul penal subliniază, că termenul de recurs este un termen procesual legal, durata căruia este stabilită prin lege, iar în aceste condiții acesta este absolut și are caracter imperativ, astfel că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Instanța de recurs nu constată careva motive întemeiate pentru trimiterea recursului spre judecare (existența cazului fortuit sau a forței majore, fie existența unei alte cauze care a pus titularul recursului în situația de a nu putea acționa în conformitate cu legea), de aceea conchide asupra inadmisibilității recursului, ca fiind declarat peste termen.

13. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat avocatul Roșca Marcela în numele inculpatului Tataroi Andrei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, în cauza penală în privința lui *Tataroi Andrei Stepan*, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 iunie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș